



HRVATSKI SABOR

Klasa: 021-12/15-09/19

Urbroj: 65-15-02

Zagreb, 1. travnja 2015.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izveštaj o radu obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja ERSTE d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora sukladno odredbi članka 150. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima ("Narodne novine", broj 19/14), dostavio ERSTE d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondom, aktom od 31. ožujka 2015. godine.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

ERSTE d.o.o. –
društvo za upravljanje
obveznim i dobrovoljnim
mirovinskim
fondovima

Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
www.ersteplavi.hr

T +385 (0)1 48 77 377
F +385 (0)1 48 77 370

Upisano kod Trgovačkog suda u
Zagrebu pod MBS: 080407542
Matični broj: 01585711
OIB: 49659289650
IBAN: HR9724020061100096428
Poslovna banka:
Erste&Steiermärkische Bank d.d.
Temeljni kapital 82.354.600,00 kn,
uplaćen u cijelosti
Uprava: P. Vlaić, N. Ivanović, S. Fekeža
Klemen

Uprava: P. Vlaić, N. Ivanović,
S. Fekeža Klemen

Besplatni info telefoni:
0800 50 55
0800 31 31 31
info@ersteplavi.hr

Predsjednik Nadzornog odbora/
K. Čunja

**Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i
dobrovoljnim mirovinskim fondovima,**

Ivana Lučića 2a,
10 000 ZAGREB

31. ožujka 2015.g.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 – HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	31-03-2015	OSTAVIČI
Klasifikacijska oznaka:	021-12/15-09/19	Org. jed. 65
Uredbeni broj:	325-15-01	Pril. 5 Vrij. -

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKI SABOR
PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Trg Sv. Marka 6
10 000 ZAGREB

**Predmet: Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja Erste d.o.o.
društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima**

Poštovani,


temeljem čl. 150. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine br.:19/14) (dalje u tekstu: **Zakon**), te Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN br. 81/13) (dalje u tekstu: **Poslovnik**), ovime dostavljamo Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, i to za:

- ERSTE PLAVI OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJE A, Ivana Lučića 2a, Zagreb, OIB: 29597039090;
- ERSTE PLAVI OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJE B, Ivana Lučića 2a, Zagreb, OIB:37688683890;
- ERSTE PLAVI OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJE C, Ivana Lučića 2a, Zagreb, OIB: 09163883050.

Dodatno, uz Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova dostavljamo revidirana financijska izvješća obveznih mirovinskih fondova na dan 31.prosinca 2014.godine

Erste d.o.o.- društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima


Petar Vlaić
Predsjednik Uprave


Nataša Ivanović
član Uprave

ERSTE d.o.o.
društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima
ZAGREB

ERSTE d.o.o. –
društvo za upravljanje
obveznim i dobrovoljnim
mirovinskim
fondovima

Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
www.ersteplavi.hr

T +385 (0)1 48 77 377
F +385 (0)1 48 77 370

Uprava: P. Vlaić, N. Ivanović,
S. Fekeža Klemen

Besplatni info telefoni:
0800 50 55
0800 31 31 31
info@ersteplavi.hr

Upisano kod Trgovačkog suda u
Zagrebu pod MBS: 080407542
Matični broj: 01585711
OIB: 49659289650
IBAN: HR9724020061100096428
Poslovna banka:
Erste&Steiermärkische Bank d.d.
Temeljni kapital 82.354.600,00 kn,
uplaćen u cijelosti
Uprava: P. Vlaić, N. Ivanović, S. Fekeža
Klemen
Predsjednik Nadzornog odbora:
K. Gunjača

IZVJEŠTAJ O RADU

ERSTE PLAVIH OBVEZNIH MIROVINSKIH FONDOVA

Sadržaj:

1. Uvod	1
2. Poslovanje od 2002. do 2013. godine	2
2.1. Mirovinska reforma 2001. godine	2
2.2. Okruženje u kojem se poslovalo	2
2.3. Rezultati sustava	4
2.3.1. Imovina mirovinskih fondova od 2002.- 2013. godine	4
2.3.2. Članovi mirovinskih fondova od 2002.- 2013. godine	4
2.3.3. Prinosi i zarada mirovinskih fondova	4
3. Poslovanje u 2014	5
3.1. Zakon o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/2014)	5
3.1.1. Novosti u zakonu	5
3.1.2. Uvođenje potportfelja	5
3.1.3. Sustav unutarnjih kontrola	6
3.1.4. Okruženje u kojem se poslovalo u 2014.g.....	6
3.2. Rezultati poslovanja Fondova pod upravljanjem u 2014. godini	7
3.2.1. Članovi Fondova	7
3.2.2. Imovina pod upravljanjem	7
3.2.3. Struktura imovine	8
3.2.4. Izlazak beneficiranih članova	9
3.2.5. Struktura ulaganja	9
4. Zaključak	10

ERSTE d.o.o. – društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, Ivana Lučića 2a, Zagreb, MBS: 080407542, OIB: 49659289650 (dalje u tekstu: **Društvo**), temeljem članka 150. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine br.:19/14) (dalje u tekstu: **Zakon**), u ožujku 2015.g., upravljajući ERSTE PLAVIM OBVEZNI MIROVINSKIM FONDOM KATEGORIJE A, Ivana Lučića 2a, Zagreb, OIB: 29597039090, ERSTE PLAVIM OBVEZNI MIROVINSKIM FONDOM KATEGORIJE B, Ivana Lučića 2a, Zagreb, OIB:37688683890 i ERSTE PLAVIM OBVEZNI MIROVINSKIM FONDOM KATEGORIJE C, Ivana Lučića 2a, Zagreb, OIB: 09163883050; sastavlja ovaj

IZVJEŠTAJ O RADU

ERSTE PLAVIH OBVEZNIH MIROVINSKIH FONDOVA

1. Uvod

Prema članku 150. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (19/14) mirovinska društva imaju obvezu Hrvatskom saboru podnijeti izvještaj o radu mirovinskih fondova. Izvještaj o radu obvezna su podnijeti do kraja prvog tromjesečja tekuće godine za prethodnu godinu. Kako odredbama Zakona nije propisan obvezni sadržaj izvještaja, Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima izlaganje je podijelilo u dva dijela te mu prilaže financijska izvješća za sva tri fonda:

1. Poslovanje od 2002. - 2013. godine
2. Poslovanje u 2014. godini

U prvom dijelu spominje se zakonski okvir te se opisuje okruženje u kojemu su poslovala društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima, iznose se rezultati sustava kroz broj članova, imovinu pod upravljanjem te ostvarene prinose. U drugom dijelu koji opisuje poslovanje nakon stupanja na snagu novog Zakona, daje se pregled promjena vezanih uz uvođenje potportfelja, sustav unutarnje kontrole, nove mogućnosti ulaganja te se iznose rezultati za 2014. godinu.

Društvo Erste d.o.o. za upravljanje obveznim mirovinskim fondom nastalo je pripajanjem društava Helios mirovinsko dioničko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom i Erste dioničko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom društvu Adriatic Invest društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje obveznim mirovinskim fondom 18. rujna 2003. godine. Druga promjena u nazivu društva nastala je 01. prosinca 2014. godine kada mu se pripaja Erste DMD d.o.o. te od tog trenutka postaje društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima.

Tijela Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Skupština

- Predstavnik vlasnika – tablica po stupanju pripajanja na snagu

Imatelj udjela	Vrijednost osnivačkog uloga	Udio u temeljnom kapitalu
ERSTE GROUP BANK AG	8.889.400,00	10,80%
STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG	8.657.000,00	10,51%
ZAVAROVALNICA TRIGLAV DD	4.431.900,00	5,38%
ISTARSKA KREDITNA BANKA DD UMAG	1.772.900,00	2,15%
ERSTE & STEIERMAERKISCHE BANKA DD RIJEKA	37.768.600,00	45,86%
TBIH FINANCIAL SERVICES GROUP NV	20.834.800,00	25,30%
UKUPNO	82.354.600,00	100,00%

Nadzorni odbor (31. prosinca 2014.)

Krešimir Gunjača, Predsjednik Nadzornog odbora
Franz Bichler, zamjenik Predsjednika Nadzornog odbora
Christoph Wolf, član Nadzornog odbora
Marko Markić, član Nadzornog odbora
Sanja Miletić, članica Nadzornog odbora

Uprava Društva

- Petar Vlaić – Predsjednik uprave
- Nataša Ivanović – Članica uprave
- Senka Fekeža Klemen – Članica uprave

2. Poslovanje od 2002. do 2013. godine

2.1. Mirovinska reforma 2001. godine

Donošenjem pravnog okvira u srpnju 1998. godine stvoreni su preduvjeti za uspostavu trodijelnog javno privatnog mirovinskog sustava. Zakonom o mirovinskom osiguranju od 1. siječnja 1999. nastale su značajne promjene u prvom stupu javnog mirovinskog sustava međugeneracijske solidarnosti, a u siječnju 2002. godine započeo je prelazak na sustav kapitalnog pokrića čime se rizici osiguranja dijele na više razina i nositelja osiguranja. Pored prvog stupa generacijske solidarnosti uveden je sustav temeljen na individualnoj kapitaliziranoj štednji čime mirovinski sustav Republike Hrvatske postaje trodijelni i sastoji se od I. mirovinskog stupa generacijske solidarnosti te II. obveznog i III. dobrovoljnog mirovinskog stupa koji se temelje na individualnoj kapitaliziranoj štednji.

Pravnu okosnicu faze akumulacije čini Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, dok je faza isplate mirovina regulirana Zakonom o mirovinskom osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje.

2.2. Okruženje u kojem se poslovalo

Razdoblje od osnivanja fondova 2002. godine do 2013. godine karakteriziraju dva jasno odvojena razdoblja s dijametralno suprotnim učincima na hrvatsko gospodarstvo. Rast realnog BDP-a u RH od 2002. do 2007. godine po realnim stopama između 4,2% i 5,5% je istovremeno bio praćen i postupnim padom stope nezaposlenosti (po definiciji ILO-a) sa 14,8% na 9,9% te zadržavanjem stabilnog udjela javnog duga u BDP-u (2002. godine 34,8%, 2007. godine 34,4%). Glavnina rasta BDP-a u ovom razdoblju odnosila se na povećanu potrošnju koja je bila financirana relativno povoljnim inozemnim zaduživanjem. Sredstva su u većoj mjeri bila usmjerena na građevinski sektor te na državne investicije također usmjerene u pojedine građevinske projekte (autoceste). Gledajući u prošlost, primjetno je da je ovo razdoblje dovelo do pogoršanja pojedinih pokazatelja, koji će negativno utjecati na ekonomiju u idućem razdoblju, pri čemu prvenstveno mislimo na rast inozemnog duga čiji je udio u BDP-u porastao sa 53,9% u 2002. godini na 76,8% u 2007. godini i koji je u najvećoj mjeri iskorišten za financiranje deficita tekućeg računa platne bilance. Deficit je iznosio između 4,4% u 2004. godini pa sve do 7,1% u 2007. godini. Nažalost, ovaj deficit nije iskorišten za uvoz roba i usluga koji bi mogli pomoći održivom razvoju hrvatskog gospodarstva na duži rok, već prvenstveno na uvoz potrošačkih dobara. Priljev inozemnog kapitala u to je vrijeme imao utjecaj i na blago jačanje tečaja HRK u odnosu na EUR (uz različita kretanja u pojedinim godinama), tako da je tečaj sa 7,44 kune za euro krajem 2002. godine ojačao na 7,33 krajem 2007. godine. Kao jedan od stabilizatora u ovom konjunktornom razdoblju djelovala je Hrvatska narodna banka, koja je različitim mjerama (primjerice uvođenjem granične obvezne pričuve) nastojala smanjiti rast plasmana bankovnog sektora, dok je u isto vrijeme podizala bruto međunarodne pričuve (2002. godine 5,65 mlrd. EUR, 2007. godine 9,31 mlrd. EUR). Zadržavanje omjera pokrivenosti uvoza roba i usluga i međunarodnih pričuva u stabilnim okvirima (2002. godine 4,9, 2007. godine 5,2) pokazalo se kao jedan od stabilizatora tečaja u idućim godinama.

Rast hrvatskog gospodarstva, jednako kao i rast gospodarstava u regiji i cijeloj Europi pozitivno se odražavao i na hrvatsko tržište kapitala. Pojačan interes inozemnih investitora i pojačan interes hrvatskih građana za ulaganjima na tržištima kapitala doveli su do rasta prometa na Zagrebačkoj burzi jednako kao i do rasta vrijednosti dioničkih indeksa (CROBEX je krajem 2002. godine iznosio 1.173 boda da bi krajem 2007. godine iznosio 5.239 bodova). Velik utjecaj na pojačani interes građana prema trgovanju na burzi su vjerojatno imale i inicijalne javne ponude vodećih hrvatskih kompanija (INA, Hrvatski Telekom) te niz manjih inicijalnih ili sekundarnih javnih ponuda (Magma, Ingra, Genera, Atlantic Grupa). Osim dioničkog tržišta, rast je doživjelo i tržište korporativnih dužničkih vrijednosnih papira (obveznice i komercijalni zapisi). Niz kompanija se u ovom razdoblju okrenulo prema tržištu kapitala kao izvoru financiranja u odnosu na do tada gotovo isključivo financiranje putem bankovnih kredita (Belišće, JGL, Magma, Ingra, Petrokemija, Podravka, Dalekovod, M-San, Medika, Plodine te niz drugih). Razvoju tržišta kapitala su u velikoj mjeri pridonijeli i veliki domaći institucionalni investitori (imovina otvorenih investicijskih fondova porasla je s 2,5 mlrd. HRK krajem 2002. godine na 30,1 mlrd. HRK krajem 2007. godine, dok je imovina obveznih mirovinskih fondova porasla s 2,0 mlrd. HRK krajem 2002. godine na 21,0 mlrd. HRK krajem 2007. godine).

Preokret relativno pozitivne situacije u hrvatskom gospodarstvu dogodio se 2008. godine izbijanjem svjetske gospodarske krize potaknute pucanjem američkog nekretninskog balona i kasnijim krizama u pojedinim europskim zemljama koje su dovele do rasta ionako visokog javnog duga u pojedinim europskim zemljama, odnosno do europske dužničke krize (Grčka, Irska, Španjolska, Portugal, Italija, Island). Smanjenje stope rasta realnog BDP-a u 2008. godini na 2,1% bilo je samo uvod u kasniju duboku gospodarsku krizu koja se očitovala u padu BDP-a od čak 7,1% u 2009. godini te između 0,3% i 2,2% u kasnijim godinama. U ovom je razdoblju došlo do daljnjeg rasta vanjskog duga (na preko 104% udjela u BDP-u u 2010. godini), ali u najvećoj mjeri od strane države, tako da je došlo do visokog porasta udjela javnog duga u BDP-u čak na 75,9% u 2013. godini. Ovaj dug je u najvećoj mjeri iskorišten za zadržavanje razine javne potrošnje i socijalnih transfera (plaće u državnoj službi, mirovine, socijalna davanja), dok su se državne investicije u navedenom razdoblju osjetno smanjile. Izuzetno duboka kriza u djelatnostima koje su u prethodnom razdoblju nosile velik dio rasta BDP-a (npr. građevinarstvo) dovela je do ponovnog rasta stope nezaposlenosti koja je 2013. godine prema metodologiji ILO-a iznosila 17,3%. S druge strane, urušavanje osobne potrošnje uslijed rasta stope nezaposlenosti i stagnacije prosječne plaće (krajem 2008. godine prosječna plaća iznosila je 5.410 kn, a krajem 2013. godine iznosila je 5.556 kn) dovelo je do razduživanja građana, tako da se ukupni vanjski dug krajem 2013. godine zadržao na razini od 105% BDP-a unatoč značajno povećanom zaduživanju države. Manja osobna potrošnja je osim negativnog utjecaja na BDP imala i pozitivan utjecaj na tekući račun platne bilance. Tako je 2008. godine deficit na tekućem računu platne bilance iznosio 8,8% BDP-a, da bi u 2013. godini došli do suficita od 0,8% BDP-a. Razduživanje građana, odnosno odljev inozemnog kapitala s osnova vraćanja dugova imalo je za posljedicu postupno slabljenje tečaja kune koji je krajem 2013. godine iznosio 7,64 za euro.

Nagli udarac krize u 2008. godini, a naročito u 2009. godini imao je i izuzetno negativan utjecaj na hrvatsko tržište kapitala. Bijeg stranih investitora s tržišta te povlačenje imovine iz investicijskih fondova i to pogotovo rizičnijih dioničkih i mješovitih fondova, doveli su do naglog pada vrijednosti indeksa (CROBEX je u 1Q 2009. pao na ispod 1.300 bodova). Osim izostanka značajnijih novih javnih ponuda dionica došlo je i do naglog smanjenja broja i obujma izdanja korporativnih dužničkih vrijednosnih papira, odnosno na tržištu su se uglavnom pojavljivali već postojeći izdavatelji s potrebom refinanciranja prije izdanih tranši vrijednosnih papira.

Kroz sve ovo relativno turbulentno vrijeme, u hrvatskom gospodarstvu i na hrvatskom tržištu kapitala kao pozitivan primjer izdvojile su se institucije koje čine osnovicu samog tržišta. Poslovanje nekadašnjeg SDA odnosno sadašnjeg SKDD-a te Zagrebačke burze pokazalo se zadovoljavajućim unatoč izostanku pojedinih najavljenih usluga, funkcionalnosti ili promjena koje bi povećale atraktivnost hrvatskog tržišta kapitala.

2.3. Rezultati sustava

2.3.1. Imovina mirovinskih fondova od 2002.-2013.

Uplate na osobne račune u obveznim mirovinskim fondovima krenule su 30. travnja 2002. godine. Krajem te godine ukupna imovina obveznih mirovinskih fondova iznosila je 2,1 mlrd. HRK. U to vrijeme poslovalo je sedam obveznih mirovinskih fondova (AZ OMF, Erste OMF, HA jedan OMF, Helios OMF, PBZ-Croatia osiguranje OMF, Plavi OMF te Raiffeisen OMF). U 2003. godini HA jedan pripaja se AZ OMF-u, a Erste i Helios OMF-ovi pripajaju se Plavom OMF-u, koji je 11. studenoga 2003. godine preimenovan u Erste Plavi OMF. Ukupna imovina obveznih mirovinskih fondova u godinu dana se udvostručuje pa tako na kraju 2003. godine iznosi 4,8 mlrd. HRK. Imovina nastavlja kontinuirano rasti te na dan 31. prosinca 2013. godine iznosi 58,8 mlrd. HRK. U tom periodu ukupna imovina Erste Plavog OMF-a porasla je s 110 milijuna na 7,8 milijardi HRK.

Tablica 1. Ukupna imovina mirovinskih fondova u 000 kuna

Stanje na datum	AZ OMF	Erste OMF	HA jedan OMF	Helios OMF	PBZ CO OMF	Erste Plavi OMF	Raiffeisen OMF	Ukupno
31.12.2002.	898.055	48.572	6.674	47.003	363.429	110.980	638.776	2.113.489
31.12.2003.	2.043.638	-	-	-	819.693	463.662	1.464.534	4.791.527
31.12.2013.	23.446.961	-	-	-	9.897.174	7.832.205	17.667.277	58.843.617

2.3.2. Članovi mirovinskih fondova od 2002.-2013.

Prva faza priljeva osiguranika u obvezne mirovinske fondove završila je krajem 2001. godine, kada se prijavilo 217.502 člana, dok su tijekom 2002. godine bile dvije faze: prva faza do kraja ožujka 2002. godine kada su se upisivali osiguranici mlađi od 40 godina, a do kraja lipnja okončan je i dobrovoljni upis osiguranika između 40 i 50 godina. Nakon tog roka mogli su se učlaniti samo novozaposleni te je na kraju 2002. godine osobne račune u nekom od fondova imalo 938.434 člana. Početkom 2003. godine zakonske izmjene doprinijele su povećanju broja osiguranika proširenjem obveze učlanjenja na osobe koje ostvaruju primitke od povremenog nesamostalnog rada i drugih samostalnih djelatnosti. Ukupan broj članova porastao je na 1.070.932 osiguranika da bi do kraja 2013. godine s priljevom novozaposlenih osoba broj članova mirovinskih fondova porastao na 1.702.218. U promatranom razdoblju broj članova Erste Plavih OMF-a porastao je s 56.980 na 262.565 članova.

Tablica 2. Članovi mirovinskih fondova

Stanje na datum	AZ OMF	Erste OMF	HA jedan OMF	Helios OMF	PBZ CO OMF	Erste Plavi OMF	Raiffeisen OMF	Ukupno
31.12.2002.	371.896	23.560	3.432	23.215	155.546	56.980	303.805	938.434
31.12.2003.	425.734	-	-	-	178.167	117.155	349.876	1.070.932
31.12.2013.	612.112	-	-	-	303.671	262.565	523.870	1.702.218

2.3.3. Prinosi i zarada mirovinskih fondova

Početna vrijednost obračunske jedinice svih obveznih mirovinskih fondova iznosila je 100 HRK. Krajem 2013. godine obračunska jedinica u Erste Plavom obveznom mirovinskom fondu iznosila je 190,86 HRK. Erste Plavi mirovinski fondovi su u navedenom razdoblju svojim članovima zaradili 2,1 mlrd. kuna.

KRETANJE VRIJEDNOSTI OBRAČUNSKE JEDINICE OD 2002.- 2013.



3. Poslovanje u 2014

3.1. Zakon o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/2014)

3.1.1. Novosti u zakonu:

Daljnja nadogradnja i razvoj mirovinskog sustava nametnuli su potrebu izmjene Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, što je dovelo do razdvajanja Zakona na Zakon o obveznim mirovinskim fondovima i Zakon o dobrovoljnim mirovinskim fondovima.

Pored toga napravljene su i izmjene u Zakonu o mirovinskim osiguravajućim društvima (22/14). Novim zakonima postigla se veća liberalizacija ulaganja, stvorena je mogućnost korištenja novih financijskih instrumenata u svrhu zaštite imovine, a pored toga se stvorila mogućnost značajnijeg ulaska mirovinskih fondova u vlasništvo poduzeća. Novi zakon stvorio je okvir za kompleksniju organizacijsku strukturu mirovinskih društava, kompleksniju informatičku podršku te okvir za razvoj novih metoda u praćenju rizika mirovinskih društava i mirovinskih fondova. Uvođenjem kontrolnih funkcija (interne revizije, službe za usklađenost) te davanje dodatnog naglaska na upravljanje rizicima dao se je veći značaj sigurnosti upravljanja sredstvima osiguranika u skladu s vrstom, opsegom i složenosti poslovanja. Posebna pažnja posvećuje se izbjegavanju sukoba interesa budući da je mirovinsko društvo dužno poduzeti sve razumne mjere kako bi se sukob interesa izbjegao, a kada to nije moguće dužno je poduzeti sve mjere kako bi se spriječio negativan utjecaj na interese mirovinskih fondova i njegovih članova.

Mirovinskim društvima dana je mogućnost osnivanja i upravljanja dobrovoljnim mirovinskim fondovima, pa je tako Erste DMD d.o.o. za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima 1. prosinca prošle godine pripojeno Erste d.o.o. za upravljanje obveznim mirovinskim fondom. Mirovinsko društvo je promijenilo naziv u Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. S pripajanjem dobrovoljnog mirovinskog društva obveznom mirovinskom društvu povećan je ukupni kapital s 71.844.200 kuna na 82.354.600 kuna, čime su stvoreni preduvjeti za daljnji razvoj mirovinskih fondova. Sinergijski učinci doprinjet će efikasnijem upravljanju s fondovima i boljim organizacijskim uvjetima.

3.1.2. Uvođenje potporfelja

Uvođenje cijelo životnog modeliranja portfelja imalo je za cilj umanjiti eventualne negativne posljedice sistemskih rizika, koji mogu biti posebno značajni u godinama pred umirovljenje. Umjesto jednog obveznog mirovinskog fonda svako mirovinsko društvo nakon donošenja novog Zakona o obveznim mirovinskim fondovima upravlja s tri fonda odnosno s fondovima kategorije A, B i C. Fondovi se razlikuju

po dozvoljenim limitima ulaganja. Fondu A novi Zakon dozvoljava najliberalnije ulaganje i namijenjen je mlađim članovima, odnosno svim onim članovima s većom tolerancijom rizika, a sukladno tome i većem očekivanom prinosu na duži rok. Fond B je po svojoj prirodi fond umjerenog rizika i u osnovi je namijenjen članovima u srednjim godinama odnosno članovima s umjerenom tolerancijom rizika. Članovi koji imaju manje od pet godina do redovnog umirovljenja automatski se prebacuju u Fond C, odnosno u najkonzervativniji fond kojem je zabranjeno ulagati u dionice te mora držati barem 90% imovine u domaćoj valuti. U Fond C mogu se učlaniti i ostali članovi koji imaju vrlo nisku preferenciju rizika.

3.1.3. Sustav unutarnjih kontrola (interna revizija, rizici, praćenje usklađenosti)

Sustav unutarnjih kontrola koji čine interna revizija, praćenje usklađenosti s relevantnim propisima te upravljanje rizicima čini sveobuhvatan sustav koji osigurava propisivanje, primjenu i redovito ažuriranje politika i procedura u svrhu utvrđivanja rizika neusklađenosti poslovanja s relevantnim propisima i drugim rizicima. Sustav osigurava kontrolu poslovnih procesa od strane viših rukovoditelja i nadzornog odbora. Nadalje, mirovinsko društvo je ustrojilo internu reviziju kao neovisno i objektivno tijelo koje procjenjuje sustav unutarnjih kontrola, daje stručno mišljenje i savjete za unapređenje poslovanja te za poboljšanje djelotvornosti upravljanja rizicima i korporativnog upravljanja. Zaposlenici koji obavljaju kontrolne funkcije imenuje Uprava društva uz suglasnost Nadzornog odbora.

S obzirom na složenije organizacijske uvjete, sustave interne kontrole te kadrovsku ekipiranost zapošljavanjem osoba s odgovarajućom stručnom spremom te kompetencijama, stvoreni su organizacijski preduvjeti za ulaganja u infrastrukturne projekte, značajniji ulazak u vlasničku strukturu pojedinih tvrtki te alternativne klase imovine i derivatne financijske instrumente

3.1.4. Okruženje u kojem se poslovalo u 2014. godini

Tijekom 2014. godine došlo je do nastavka negativnih trendova, iako ponešto ublaženih, koji su od 2009. godine prisutni u hrvatskom gospodarstvu. Pad BDP-a u prva tri kvartala je tek djelomično ublažen u zadnjem kvartalu, kada je rast iznosio 0,3% tako da je na razini ukupne 2014. godine pad BDP-a iznosio 0,4%. Unatoč i dalje vrlo visokoj nezaposlenosti (dostupni su samo službeni podaci o registriranoj nezaposlenosti od 20,3% za siječanj 2015.godine, ove brojke se djelomično razlikuju od metodologije ILO-a) u 2014. godini došlo je do rasta prosječne plaće na 5.716 HRK. I dalje prisutno zaduživanje države na inozemnim tržištima, što najbolje ilustrira činjenica da je inozemni dug države u prvih 10 mjeseci 2014. godine porastao sa 12,7 mlrd. EUR na 13,6 mlrd. EUR, je u velikoj mjeri ublaženo razduživanjem privatnog sektora uslijed čega je dug ostalih monetarnih institucija prema inozemstvu u istom razdoblju pao s 9,2 mlrd. EUR na 7,8 mlrd. EUR. Pozitivan utjecaj na hrvatsko gospodarstvo imao je turizam koji je u 2014. godini ostvario 5,6% više dolazaka i 2,3% više noćenja u odnosu na 2013. godinu. U 2014. godini također je došlo i do rasta izvoza sa 72,6 mlrd. HRK u 2013. godini na 78,7 mlrd. HRK u 2014. godini, odnosno do pokrivenosti uvoza izvozom (samo robe) sa 58,1% na 60,7%. Unatoč priljevu od turizma i daljnjem pokrivenosti uvoza izvozom kuna je u 2014. godini uslijed nastavka razduživanja vrlo blago oslabila te je tečaj krajem 2014.godine iznosio 7,66 kuna za euro.

Uslijed navedenog nastavka negativnih trendova u većem dijelu 2014. godine primjetan je bio daljnji izostanak većeg interesa investicijske javnosti za ulaganjima na hrvatskom tržištu kapitala. Stagnacija CROBEX-a (krajem 2013.godine - 1.794 bodova, krajem 2014.godine - 1.745 bodova, -2,7%), izostanak značajnijeg priljeva imovine u otvorene investicijske fondove (krajem 2013. godine hrvatski UCITS fondovi su imali 13,04 mlrd. HRK imovine pod upravljanjem da bi krajem 2014. godine ovaj broj iznosio 12,98 mlrd. HRK) te izostanak uvrštenja značajnijeg iznosa dužničkih ili vlasničkih vrijednosnih papira na uređeno tržište kapitala indicira skoro potpuni gubitak interesa investitora za ulaganjem na hrvatskom tržištu kapitala. Kao jedini značajniji domaći institucionalni investitori na tržištu su se tijekom 2014. godine pojavljivali mirovinski fondovi. Neto imovina obveznih mirovinskih fondova je krajem 2013. godine iznosila 58,2 mlrd. HRK da bi krajem 2014. godine iznosila 66,3 mlrd. HRK od čega 354 mil. HRK u fondovima kategorije A i 1,6 mlrd. HRK u fondovima kategorije C. Zajedno s dobrovoljnim mirovinskim fondovima neto imovina pod upravljanjem je porasla sa 60,9 mlrd. HRK krajem 2013. godine na 69,5 mlrd. HRK krajem 2014. godine

Pozitivan utjecaj na poslovanje mirovinskih fondova u 2014. godini, jednako kao i u prethodne dvije godine, imala su događanja na inozemnim tržištima kapitala. Relativno loša gospodarska situacija u

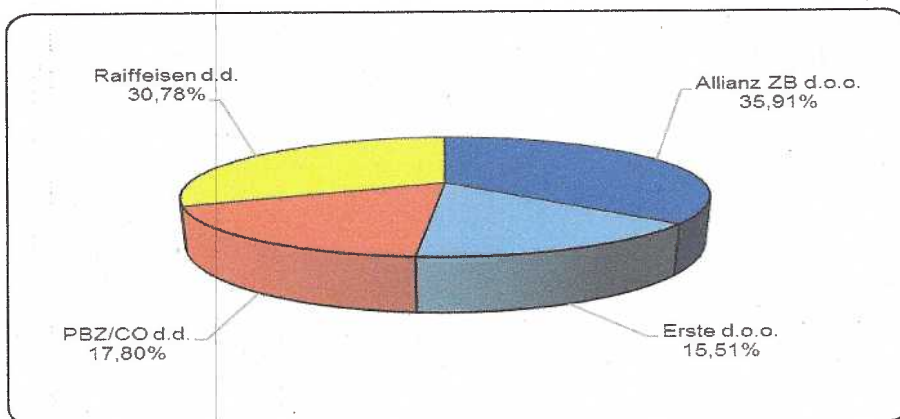
Europi, ali djelomično i u SAD-u te Japanu, potaknuli su središnje banke diljem svijeta na snižavanje kamatnih stopa i donošenje programa za povećanje likvidnosti na financijskim tržištima odnosno quantitative easing programa. S tim programima se želi dodatno utjecati na pad cijene zaduživanja, odnosno potaknuti veću osobnu potrošnju te veća ulaganja od strane kompanija. Ovi programi, koji su u SAD-u dali određene pozitivne rezultate, trebali bi nakon najnovije akcije ECB-a kojom se u sustav namjerava ubaciti dodatnih 1.200 mlrd. EUR pridonijeti i oporavku europskog gospodarstva. S obzirom da je najveći dio imovine mirovinskih fondova uložen u državne obveznice svaki pad razine kamatnih stopa izravno utječe na rast cijene obveznica odnosno na pozitivne prinose koje mirovinski fondovi ostvaruju za svoje članove.

3.2. Rezultati poslovanja Fondova pod upravljanjem u 2014. godini

3.2.1. Članovi Fondova

U odnosu na 2013. godinu broj članova Erste Plavih obveznih mirovinskih fondova u 2014. godini porastao je s 262.565 na 264.529 člana. S obzirom na zakonske izmjene kojima su članovi mogli izabrati određenu kategoriju fonda, značajno se povećala kompleksnost poslovanja mirovinskih društava. Bez obzira na mogući izbor, najveći broj članova odlučio se ostati u Fondu B, odnosno u fondu s umjerenim rizikom, koji bi se mogao nazvati i balansiranim fondom. Od ukupno 264.529 članova, 2.049 članova krajem prošle godine bili su članovi Fonda C, a 709 članova bili su članovi Fonda A. Tržišni udio Erste d.o.o. društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima na dan 31. prosinca 2014. godine, mjereno brojem članova, iznosio je 15,51%.

Stanje na datum	Erste Plavi OMF kategorije A	Erste Plavi OMF kategorije B	Erste Plavi OMF kategorije C	Ukupno
31.12.2013.	-	262.565	-	262.565
31.12.2014.	709	261.771	2.049	264.529



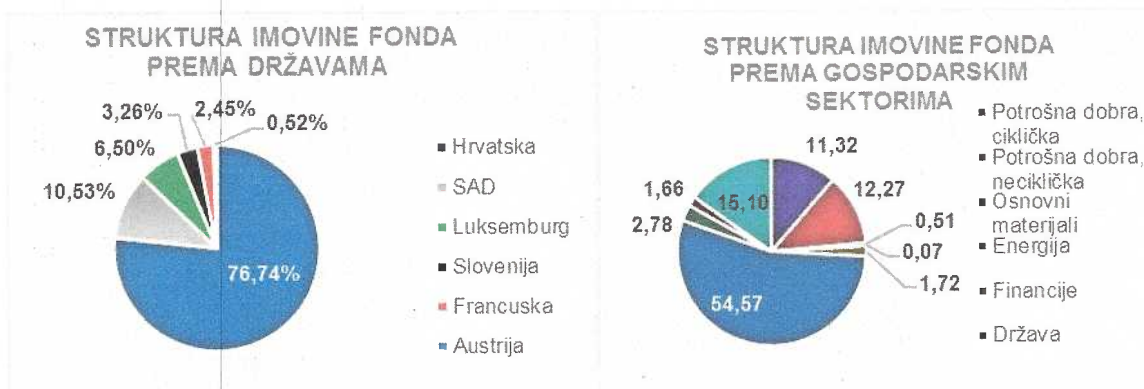
3.2.2. Imovina pod upravljanjem

Ukupna imovina Erste Plavih obveznih mirovinskih fondova u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu porasla je za 16,6% tj. s 7,8 na 9,1 milijardu HRK. Krajem 2014. godine, mirovinsko društvo je po tom kriteriju imalo tržišni udio od 13,53%.

3.2.3. Struktura imovine

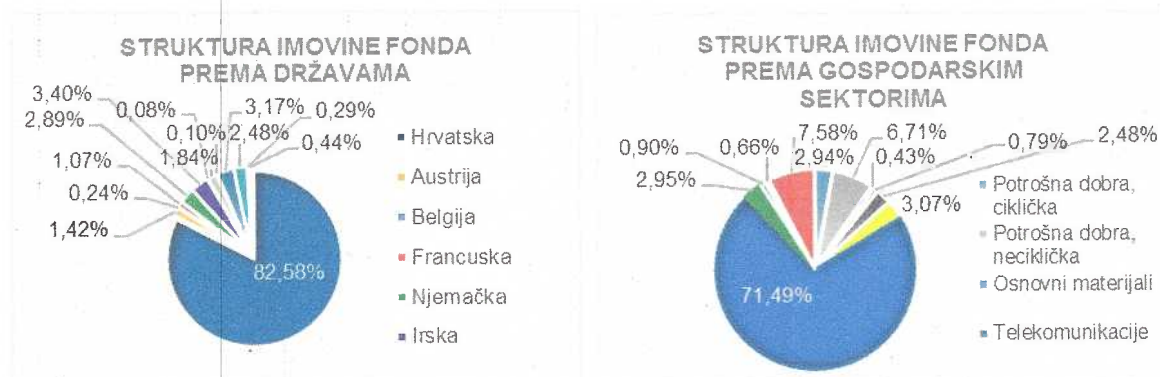
ERSTE PLAVI OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJE A

Fond A namijenjen je članovima koji imaju više od 10 godina do mirovine te imaju veću sklonost prihvaćanja rizika s ciljem ostvarivanja većih prinosa u budućnosti. Fond kategorije A počeo je s radom 21. kolovoza 2014. godine, a u njemu je krajem prošle godine bilo akumulirano 48,7 milijuna kuna imovine. Prinos fonda A bio je 5,16%. Zakonom je omogućeno do 55% neto imovine investirati u dionice izdavatelja iz Republike Hrvatske, članica Europske unije ili OECD zemalja, te minimalno 40% imovina mora biti u valuti Republike Hrvatske. Disperzija rizika napravljena je po gospodarskim sektorima te zemljopisno prema državama. Najviše imovine uloženo je u Republiku Hrvatsku 76,74%, zatim EU i SAD, dok je prema sektorima 54,57% u državnim vrijednosnim papirima, a 12,27% u potrošnim necikličkim dobrima.



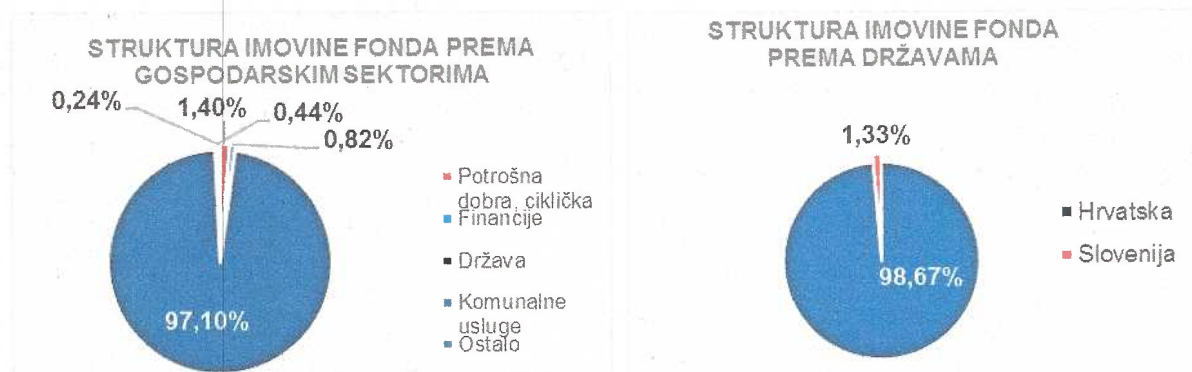
ERSTE PLAVI OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJE B

Fond B mogu izabrati članovi koji imaju više od 5 godina do mirovine te imaju umjerenu sklonost riziku. Ovaj fond je pretežito obveznički, sa 72% državnih obveznica u portfelju. Počeo je s radom 2002. godine, a 21. kolovoza 2014. godine preimenovan je u Fond B. Krajem prošle godine u njemu je bilo akumulirano 8,9 milijardi kuna imovine te je ostvario prinos od 10,12%, dok je prinos od osnivanja iznosio 6,03% godišnje. U tom je razdoblju prinos Mirex iznosio 5,85%. Fond B može ulagati do 35% imovine u dionice izdavatelja iz RH, članica EU ili OECD-a. Što se valutne izloženosti tiče minimalno 60% mora biti u domaćoj valuti. Disperzija rizika napravljena je po gospodarskim sektorima te zemljopisno prema državama. Zemljopisno, najviše imovine uloženo je u Republiku Hrvatsku i to 82,58%, zatim slijede države EU i SAD, a u podjeli prema gospodarskim sektorima prevladava državni sektor s obzirom da se radi o prenosivim dužničkim papirima.



ERSTE PLAVI OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJE C

Erste Plavi OMF kategorije C popunjava se automatski članovima iz kategorije B koji imaju manje od 5 godina do mirovine te u njega ulaze članovi koji imaju najmanju sklonost riziku. Ovaj fond ne smije ulagati u prenosive vlasničke papire, a valutna struktura mu mora biti usklađena s obvezama, odnosno 90% imovine mora biti uloženo u valutu u kojoj se isplaćuje mirovina. S obzirom na navedeno zemljopisna disperzija rizika je minimalna. Fond je od početka rada do kraja 2014. godine ostvario prinos od 3,24% te pod upravljanjem ima 174,5 milijuna HRK.



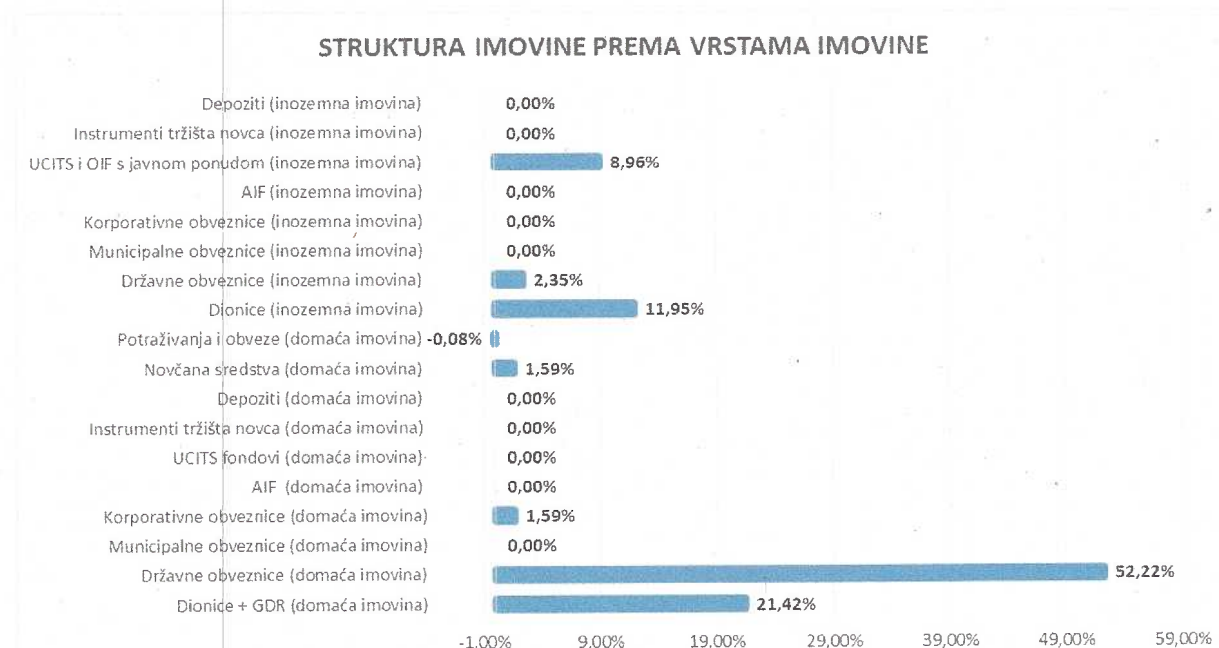
3.2.4. Izlazak beneficiranih članova

Zakonske izmjene omogućile su članovima čija su mirovinska prava uređena posebnim propisima, kao što su vojne osobe, policijski službenici, i ovlaštene službene osobe, prebacivanje sredstava sa osobnih računa drugo stupa u prvi. Takvo pravo iskoristilo je 4.604 članova, a s njihovih osobnih računa prebačeno je 439.003.831,60 kuna u Državni proračun.

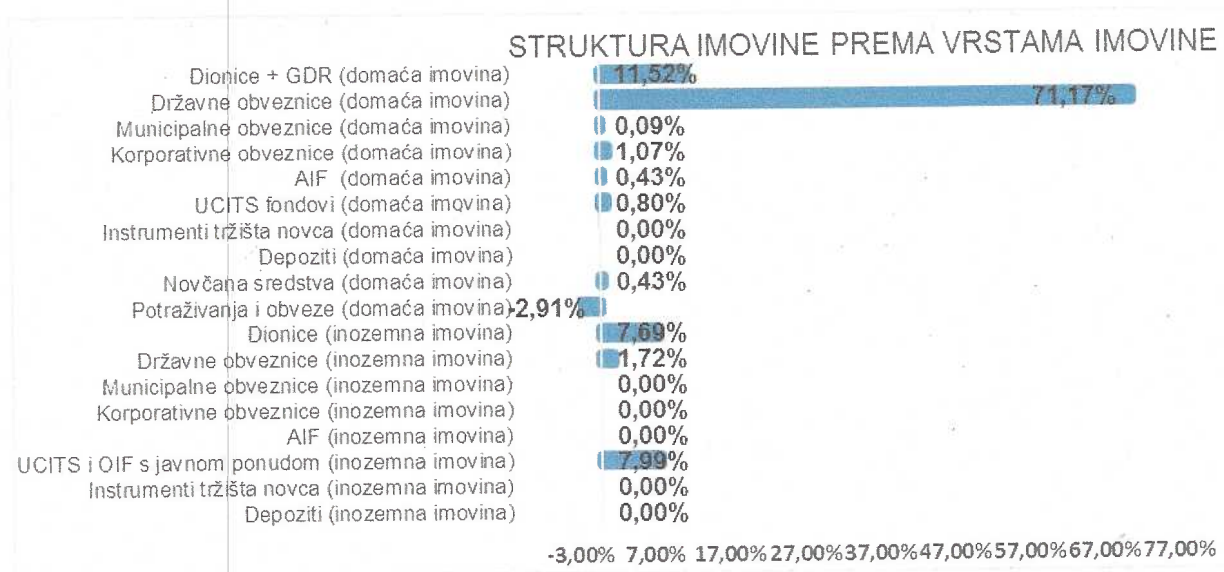
3.2.5. Struktura ulaganja

Fondovi kategorije A, B i C međusobno se razlikuju prema investicijskoj politici i investicijskim ciljevima, a time i prema preferenciji rizika, što odražava grafički prikaz slijedeća tri grafa.

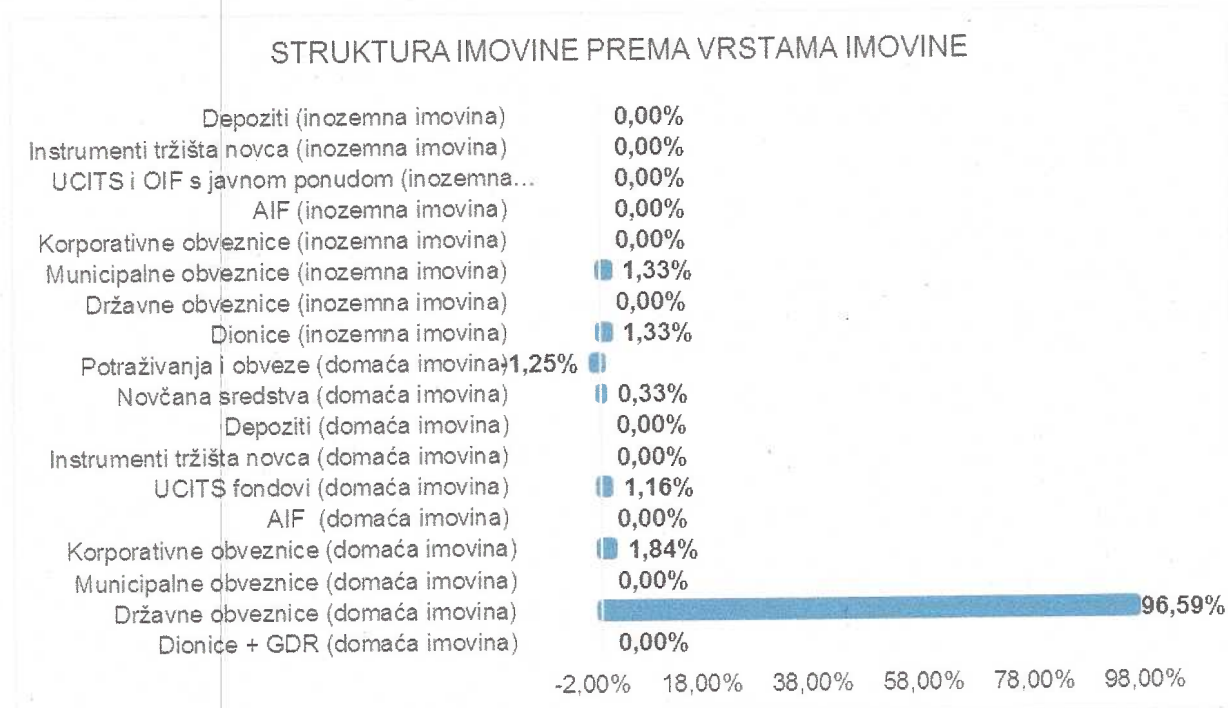
Graf 3. Struktura imovine fonda kategorije A



Graf 4. Struktura imovine fonda kategorije B



Graf 5. Struktura imovine fonda kategorije C



4. Zaključak

Povijesni pregled pokazuje nam da su mirovinski sustavi dinamična kategorija te da su se tijekom povijesti prilagođavali izmijenjenim gospodarskim i društvenim okolnostima, ponekad pod pritiskom socijalnih nemira, kriza ili tehnološkog napretka.

Isto tako, iz brojnih istraživanja naših znanstvenika saznajemo da tekuće financirani sustavi pokazuju veću osjetljivost na promjenu omjera starijeg stanovništva i očekivano trajanje života, dok nasuprot tome kapitalno financirani sustavi pokazuju veću osjetljivost na gospodarske poremećaje budući da se imovina fondova ulaže na tržište kapitala. Upravo zbog različite vremenske osjetljivosti moguće je uspješno kombinirati tekuće i kapitalno financiranje. Međutim, valja spomenuti da na demografske promjene dugoročno nisu imuni ni kapitalno financirani sustavi, ali ih mogu privremeno i djelomično prevladati, dok

ljudski potencijal i kapitalno bogatstvo ne narastu na razinu da se starije stanovništvo može primjerenije uzdržavati.

Demografska kretanja važna su odrednica izdataka za mirovine, no međutim nisu jedina. Na njihovu visinu može se utjecati sporijim priljevom umirovljenika, višom stopom zaposlenosti te poduzimanjem osobnih napora kroz dobrovoljne oblike osiguranja. Mirovinska reforma ulazi u fazu zrelosti te će izdaci za mirovine predstavljati sve manje opterećenje za proračun. Istraživanja pokazuju da je mirovinski sustav održiv, a isto tako da većina građana razumije da je štednja u mirovinskim fondovima osobna imovina svakog pojedinca.

Mirovinski sustav s kapitalno financiranim podsustavom određenih doprinosa ima ulogu nove pravednosti, pravednosti koja se temelji na ravnoteži između uplaćenih doprinosa od napornog rada tijekom dugog niza godina i visini mirovine. To potvrđuje i IPSOS-ovo istraživanje provedeno u srpnju 2014. godine, gdje se većina građana protivi ukidanju 2. stupa ili nekom obliku zadiranja u postojeću razinu uplata u 2. stupu te smatra poslovanje mirovinskih fondova uspješnim s obzirom da su im ostvarili prinos 3,4% iznad prosječne inflacije.

*Mirex: 2002-2014. 5,85%, DSZ inflacija 2002-2014=2,403%

Erste d.o.o.- društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima



Petar Vlaić
predsjednik Uprave



Nataša Ivanović
članica Uprave

ERSTE d.o.o.
društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima
Z A G R E B